

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту

Євген ПАВЛЮК

2022 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Педагогічна творчість

Освітньо-наукова програма: Психологія

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Андрощук Ірина Василівна
Профайл викладача	https://tpodm.khmnu.edu.ua/naukova-diyalnist/pedagogichna-diyalnist-androshhuk-iryna-vasylivna/
E-mail викладача(ів)	androshchuki@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0979096940
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7854
Навчальний рік	2022-2023
Консультації	Очні: за розкладом (Бібліотека, ІКТ – 205); он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота здобувача	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	1	2	3	90	36	18		18		54			+	

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Педагогічна творчість» є однією із важливих дисциплін, покликана сформувати майбутнього фахівця як творчу особистість, здатну вирішувати значущі проблеми у сфері освітньої діяльності, науки та/або інновацій, розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійні практики; здатної до безперервного саморозвитку та самовдосконалення. Програма дисципліни будується таким чином, щоб здобувачі опанували необхідними компетентностями, що забезпечать ефективну педагогічну діяльність на творчих засадах. Дисципліна викладається для здобувачів денної і заочної форм навчання за спеціальністю 053 Психологія. При викладанні дисципліни використовуються: лекції (з використанням технологій проблемного та інтерактивного навчання, візуалізації, інформаційно-комунікаційних технологій); практичні заняття (з використанням кейсів, дискусій, ділових ігор, проблемних ситуацій, представлення проектів), самостійна робота (опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт і тестового контролю, виконання творчого завдання). Використання навчального середовища Moodle та програми для організації відеоконференцій Zoom..

Пререквізити: Інноваційні технології в освітньо-науковій діяльності. Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі

Кореквізити: Педагогічна викладацька практика.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – формування особистості фахівця, здатного продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі освіти; реалізовувати педагогічну творчу діяльність з метою оптимізації освітнього процесу.

Завдання дисципліни: Формування загальних та спеціальних компетентностей щодо здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності генерувати нові ідеї (креативність); здатності розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; здатності здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті; здатності оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним; здатності застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності; уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.

Очікувані результати навчання

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці; застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність; визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності; організувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Номер тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота здобувачів		
			Зміст	Год.	Література
1	Загальна характеристика педагогічної творчості викладача ЗВО		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 1, підготовка до виконання практичної роботи № 1	2	[1; 3; 4; 7; 9; 12]
2		Аналіз теорій і концепцій творчості	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 1, підготовка до виконання практичної роботи № 1. Підготовка до тестового контролю № 1	3	
3	Психолого-педагогічні особливості творчої особистості викладача		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 2, підготовка до виконання практичної роботи № 2. Підготовка до тестового контролю № 1	3	[1; 2; 3; 4; 7; 8; 10; 11]
4		Розроблення моделі творчої особистості викладача ЗВО	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 2, підготовка до виконання практичної роботи № 2. Підготовка до тестового контролю № 1	3	
5	Педагогічна творча діяльність: зміст, структура, механізми		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 3, підготовка до виконання практичної роботи №3. Підготовка до тестового контролю № 1	3	[1; 2; 3; 6; 8; 12]
6		Розроблення програми розвитку творчих	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 3, підготовка до виконання практичної роботи	3	

		здібностей	№3. Підготовка до тестового контролю № 1		
7	Види і рівні творчої діяльності педагога		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 4, підготовка до виконання практичної роботи № 4. Підготовка до тестового контролю № 1	3	[1; 3; 4; 7; 9; 10; 11; 12]
8		Аналіз видів творчої діяльності викладача та способів їх реалізації	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 4, підготовка до виконання практичної роботи № 4. Підготовка до тестового контролю № 1	3	
9	Технології організації освітнього процесу, спрямованого на творчий розвиток студентів		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 5, підготовка до виконання практичної роботи № 5. Підготовка до тестового контролю № 1	3	[1; 3; 4; 6; 7; 10; 11]
10		Розроблення комплексу навчально-творчих завдань	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 5, підготовка до виконання практичної роботи № 5. Підготовка до тестового контролю № 1	3	
11	Технології творчої педагогічної діяльності викладача		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 6, підготовка до виконання практичної роботи № 6. Підготовка до тестового контролю № 1	3	[1; 2; 3; 5; 8; 11; 12]
12		Розроблення конспекту заняття з використанням методів стимулювання та розвитку творчої активності студентів	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 6, підготовка до виконання практичної роботи № 6. Підготовка до тестового контролю № 1. Видавання творчого завдання	3	
13	Особливості діяльності викладача з творчого розвитку студентів		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 7, підготовка до виконання практичної роботи № 7. Підготовка до тестового контролю № 1. Виконання творчого завдання	3	[1; 3; 4; 6; 7; 9; 12]
14		Вивчення прогресивного вітчизняного і зарубіжного педагогічного досвіду щодо основних аспектів реалізації творчої діяльності викладачем ЗВО	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 7, підготовка до виконання практичної роботи № 7. Підготовка до тестового контролю № 1. Виконання творчого завдання	3	

15	Педагогічна творчість як основа інноваційного досвіду викладача		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 8, підготовка до виконання практичної роботи № 8. Підготовка до тестового контролю № 1. Виконання творчого завдання	3	[1; 2; 3; 4; 8; 9; 10; 11]
16		Розроблення методичних рекомендацій для викладачів ЗВО щодо творчого розвитку студентів	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 8, підготовка до виконання практичної роботи № 8. Виконання творчого завдання	3	
17	Технологія вивчення рівня педагогічної творчості		Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 9, виконання практичної роботи №8. Тестовий контроль № 1. Виконання творчого завдання	4	[1; 3; 5; 9; 11; 12]
18			Опрацювання теоретичного матеріалу з теми № 9, підготовка практичної роботи № 8. Презентування і захист творчого завдання	3	[1; 3; 5; 9; 11; 12]

Примітка: * Лекції і практичні заняття проводяться раз на два тижня по дві години.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<http://surl.li/codwt>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою».

Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. При оцінюванні знань здобувачів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом виконання практичних завдань та вирішення кейсів. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння здобувача обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати визначене завдання; своєчасне виконання завдання.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання аспірантів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами:

Аудиторна робота	Самостійна робота		Підсумковий контроль (залік)
Практичні роботи №1–№8	ТК № 1	Творче завдання	За рейтингом
ВК: 0,4	0,3	0,3	0

Умовні позначення: ТК – тестовий контроль; ВК – ваговий коефіцієнт.

Пропущене заняття аспірант зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання знань здобувачів під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
1	2
Відмінно	Здобувач глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Здобувач виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Оцінювання есе здійснюється за такими критеріями:

- дотримання структури викладу: обґрунтування актуальності проблеми; формулювання тези, яку буде спростовано або підтверджено; пояснення суті даної тези; особисте ставлення; висновок;
- характеристики викладу: чіткість, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- самостійність оцінних суджень та висновків.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного здобувача складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 25. Оцінювання здійснюється за **чотирибальною** шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою, що виставляється здобувачу:

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Залік виставляється при отриманні здобувачем з дисципліни від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ECTS – оцінка, що відповідає набраній здобувачем кількості балів.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

- 1 Педагогічна творчість як предмет педагогіки творчості.
- 2 Базові поняття педагогічної творчості, їх характеристика.
- 3 Закони педагогіки творчості.
- 4 Підходи й принципи педагогіки творчості.
- 5 Концептуальні засади визначення педагогічної творчості викладача.
- 6 Зміст і структура творчого потенціалу викладача.
- 7 Творча особистість викладача.
- 8 Характерні риси творчої особистості викладача.
- 9 Структура творчої особистості.
- 10 Характеристика творчих здібностей викладача.
- 11 Зміст і структура педагогічної творчої діяльності.
- 12 Ознаки творчої педагогічної діяльності.
- 13 Стадії і механізми творчого процесу у педагогічній діяльності.
- 14 Види творчої діяльності викладача та їх характеристика.
- 15 Рівні творчої діяльності викладача та їх характеристика.
- 16 Критерії творчої педагогічної діяльності.
- 17 Вимоги до проектування технології викладання навчального матеріалу на творчих засадах.
- 18 Стимулюючий вплив змісту навчального матеріалу.
- 19 Навчальні та навчально-творчі задачі.
- 20 Розробка змісту навчального предмета та посилення його креативності.
- 21 Вимоги до організації творчої навчальної діяльності.
- 22 Методи та прийоми стимулювання творчої активності студентів.
- 23 Технологія розвивального навчання.
- 24 Технологія розв'язування винахідницьких задач.
- 25 Технологія колективного способу навчання.
- 26 Технологія розвитку критичного мислення.
- 27 Технологія колективного творчого виховання.
- 28 Інформаційно-комунікаційні технології як засіб реалізації творчої педагогічної діяльності.
- 29 Створення атмосфери співтворчості і співробітництва.
- 30 Умови творчого розвитку здобувачів вищої освіти. стандартна і творча навчальна діяльність.
- 31 Творчі ситуації, етапи творчого процесу.
- 32 Творчість у моделюванні педагогічної комунікації.
- 33 Прогресивний (передовий) педагогічний досвід, його сутність, класифікація.
- 34 Критерії використання прогресивного (передового) педагогічного досвіду; вивчення, узагальнення і впровадження в практику досягнень.
- 35 Особливості організації інноваційної діяльності викладача.
- 36 Засоби діагностики та розвитку творчих можливостей педагога.
- 37 Технології вивчення рівня творчої педагогічної діяльності педагога та колективу викладачів.

Рекомендована література

Основна

- 1 Андрощук І. Педагогічна творчість : навчальний посібник, Хмельницький: ХНУ. 2022. 176 с.
- 2 Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
- 3 Лобода С. М. Педагогічна творчість учителя на шпальтах вітчизняної преси ХХ століття: протистояння ідей: монографія. Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2010. 503 с.
- 4 Карпова Е. Е., Нестеренко В. В., Листопад О. А., Кононенко Н. В., Койчева Т. І. Розвиток творчої активності майбутніх педагогів: теорія і практика: монографія. Одеса, 2005. 276 с.
- 5 Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
- 6 Стратегії творчої діяльності: школа В. О. Моляко / за заг. ред. В. О. Моляко. Київ: Освіта України, 2008. 702 с.

Додаткова

- 7 Андрощук І. В. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2017. 190 с.
- 8 Антонова О. Є. Технологія розвитку творчої особистості майбутнього педагога у процесі викладання педагогічних дисциплін. *Социальные технологии: Актуальные вопросы теории и практики*: Международный межвузовский сборник научных работ. Вып. 28. Запорожье: ГУ «ЗИГМУ», 2005. С. 13-22.
- 9 Дичківська І. М. Загальні засади педагогічної інноватики. *Інноваційні педагогічні технології*: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 397 с.
- 10 Енциклопедія педагогічних технологій: посібник / автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків: Основа, 2009. 176 с.
- 11 Карпенко Н. А. Зміст та структура творчого потенціалу особистості. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія психологічна: зб. наук. праць / гол. ред. В. Серeda. Львів: ЛьвДУВС, 2014. Вип. 1. С. 52-65.
- 12 Моляко В. А. Творческая конструкторология (пролегомены). Київ: Освіта України, 2007. 388 с.
- 13 Творчий розвиток особистості засобами мистецтва: навч.-метод. посіб. / за ред., передмова Н. Г. Ничкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2011. 255 с.

Онлайн-курси

- 1 Онлайн-курс «University Teaching» <http://ceit-blog.ucu.edu.ua/resursy/onlajn-kursy/teachers/>
<https://www.coursera.org/learn/university-teaching#about>
- 2 Онлайн-курс «Думай інакше: Зламай перешкоди на шляху до навчання та відкрий свій прихований потенціал» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MINDSHIFT101+2021_T2/about
- 3 Онлайн-курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:NAQA+TOMU101+2020_T3/about
- 4 Онлайн-курс «Критичне мислення для освітан» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3/about
- 5 Онлайн-курс «Дизайн-мислення для інновацій» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DTI101+2017_T3/about
- 6 Онлайн-курс «Освітні інструменти критичного мислення» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+CTFT102+2018_T3/about
- 7 Онлайн-курс «Бери й роби» https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra_Osvitoria_Lenovo+BR101+2019/about